

MINISTER
Rodziny i Polityki Społecznej

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

DPS-III.058.5.2021.JS

Pan
Tomasz Grodzki
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na wystąpienie senatorskie złożone przez senator Agnieszkę Gorgoń-Komor podczas 22. Posiedzenia Senatu RP w dniu 25 marca 2021 r., w sprawie opłat za miejsce w domu pomocy społecznej, uprzejmie informuję:

Pobyt w domu pomocy społecznej jest odpłatny do wysokości średniego miesięcznego kosztu utrzymania. Osoby obowiązane do wnoszenia opłaty za pobyt w tym domu zostały wymienione w art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 i 2369). Ustawodawca wskazał, że obowiązani do wnoszenia opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej są w kolejności: mieszkaniec domu, a w przypadku osób małoletnich przedstawiciel ustawowy z dochodów dziecka, następnie małżonek, zstępni przed wstępnymi oraz gmina. Stosownie do ust. 2 w art. 61, opłatę za pobyt w domu pomocy społecznej wnoszą:

- 1) mieszkaniec domu, nie więcej jednak niż 70% swojego dochodu, a w przypadku osób małoletnich przedstawiciel ustawowy z dochodów dziecka, nie więcej niż 70% tego dochodu;
- 2) małżonek, zstępni przed wstępnymi - zgodnie z umową zawartą w trybie art. 103 ust. 2:
  - a) w przypadku osoby samotnie gospodarującej, jeżeli dochód jest wyższy niż 300% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej, jednak kwota dochodu pozostająca po wniesieniu opłaty nie może być niższa niż 300% tego kryterium,

b) w przypadku osoby w rodzinie, jeżeli posiadany dochód na osobę jest wyższy niż 300% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, z tym że kwota dochodu pozostająca po wniesieniu opłaty nie może być niższa niż 300% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie;

3) gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej - w wysokości różnicy między średnim kosztem utrzymania w domu pomocy społecznej a opłatami wnoszonymi przez osoby, o których mowa w pkt 1 i 2.

W pierwszej kolejności opłatę za pobyt w domu pomocy społecznej ponosi więc mieszkaniec. W przypadku, gdy jego dochody nie wystarczają na pokrycie całej kwoty, obowiązani są poszczególni członkowie rodziny. W przypadku ponoszenia odpłatności za pobyt członka rodziny w domu pomocy społecznej przez osoby określone w art. 61 ust. 1 pkt 2 ustawy o pomocy społecznej, wysokość ponoszonej przez nich odpłatności ustalana jest w umowie zawartej z kierownikiem ośrodka pomocy społecznej. Zasadność zawarcia umowy oraz jej treść należy oceniać z uwzględnieniem sytuacji materialnej i życiowej osób, z którymi umowa jest zawierana (analizie podlega wysokość dochodów i możliwości). Zawarcie umowy powinno być więc poprzedzone rozeznaniem sytuacji osobistej, rodzinnej, dochodowej i majątkowej tych osób. Wysokość odpłatności określonej w umowie powinna być ustalona w drodze negocjacji pomiędzy osobą zobowiązaną a ośrodkiem pomocy społecznej. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej zawiera także przepisy umożliwiające nieponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca w domu pomocy społecznej. Obligatoryjnie z ponoszenia odpłatności zwalnia się na podstawie art. 64a tej ustawy. Przepis ten dotyczy sytuacji przedstawienia prawomocnego orzeczenia sądu o pozbawieniu rodzica władzy rodzicielskiej nad osobą zobowiązaną albo prawomocnego orzeczenia sądu o skazaniu za umyślne przestępstwo popełnione z użyciem przemocy na szkodę osoby obowiązanej do wnoszenia opłaty, jej małoletniego rodzeństwa lub jej rodzica. Natomiast fakultatywne przesłanki zwolnienia z odpłatności wskazuje art. 64 ustawy o pomocy społecznej. Zgodnie z tym przepisem osoby wnoszące opłatę lub obowiązane do wnoszenia opłaty za pobyt mieszkańca w domu pomocy społecznej można zwolnić z tej opłaty częściowo lub całkowicie, na ich wniosek, po przeprowadzeniu rodzinnego wywiadu środowiskowego, w szczególności jeżeli:

1) wnoszą opłatę za pobyt innych członków rodziny w domu pomocy społecznej, ośrodka wsparcia lub innej placówce;

- 2) występują uzasadnione okoliczności, zwłaszcza długotrwała choroba, bezrobocie, niepełnosprawność, śmierć członka rodziny, straty materialne powstałe w wyniku klęski żywiołowej lub innych zdarzeń losowych;
- 3) małżonkowie, zstępni, wstępni utrzymują się z jednego świadczenia lub wynagrodzenia;
- 4) osoba obowiązana do wnoszenia opłaty jest w ciąży lub samotnie wychowuje dziecko;
- 5) osoba obowiązana do wnoszenia opłaty lub jej rodzic przebywała w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka lub placówce opiekuńczo-wychowawczej, na podstawie orzeczenia sądu o ograniczeniu władzy rodzicielskiej osobie kierowanej do domu pomocy społecznej lub mieszkańcowi domu;
- 6) osoba obowiązana do wnoszenia opłaty przedstawi wyrok sądu oddalający powództwo o alimenty na rzecz osoby kierowanej do domu pomocy społecznej lub mieszkańca domu.

Katalog zwolnień z odpłatności zawarty w art. 64 ustawy o pomocy społecznej jest otwarty, o czym świadczy użycie zwrotu „w szczególności”. Można więc zwolnić osobę z odpłatności także w innych, niewymienionych w tym przepisie sytuacjach. Decyzja w powyższym zakresie należy jednak do gminy. Zwolnienie z opłaty ma formę decyzji. Decyzję co do zwolnienia podejmuje kierownik ośrodka pomocy społecznej, do którego należy wystąpić z odpowiednio uzasadnionym wnioskiem. Od decyzji służy odwołanie do samorządowego kolegium odwoławczego.

Odnosząc się do kwestii weryfikacji kryteriów dochodowych w pomocy społecznej, uprzejmie wyjaśniam, że takiej weryfikacji dokonuje się w oparciu o art. 9 ustawy o pomocy społecznej, a kryteria dochodowe podlegają weryfikacji co 3 lata. W ustawie przewidziano jednak tryb szczególny stosowany w sytuacji, gdy w danym roku kalendarzowym kwota kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej i kwota kryterium dochodowego na osobę

w rodzinie będzie równa lub niższa niż minimum egzystencji, które ustalane jest przez Instytut Pracy i Spraw Społecznych (ust.9). W takim wypadku Rada Dialogu Społecznego może wystąpić do Rady Ministrów z wnioskiem o zweryfikowanie kwot kryteriów dochodowych.

Jednocześnie informuję, że rok 2021 jest kolejnym, po roku 2018, rokiem przeprowadzenia weryfikacji kwot kryteriów dochodowych w pomocy społecznej.

Z poważaniem

Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej
ul. Nowogrodzka 1/3/5, 00-513 Warszawa
e-mail: info@mriips.gov.pl, tel. 222-500-108

niepodległa | POLSKA
STULECIE ODZYSKANIA
NIEPODLEGŁOŚCI

MINISTER

z up.

Stanisław Szwed

Sekretarz Stanu

/-podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Elektroniczne Poświadczenie Weryfikacji (EPW)

---

fb266fc8ca026d4150c9a8d2ea2ce68d844efef2e8986aa5150235ceac9a3ce3

identyfikator weryfikacji

KW_569281_DPS_PLIK2.9704628956.DOCX.XADES

md5: c30b906a4ebb538920b3883425075ff5

KW_569281_DPS_PLIK2.DOCX

md5: c9ef77348c4ae32442d584a3dc890b9a

Nazwy uploadowanych plików

1.

Integralność:	Zachowana - podpisane dane nie zostały zmodyfikowane od czasu ich elektronicznego uwierzytelnienia
Podpisujący:	Stanisław Szwed
Rodzaj uwierzytelnienia:	Kwalifikowany podpis elektroniczny
Deklarowany czas złożenia podpisu:	2021-04-29 15:57:19+02:00

2021-06-08 12:10:26+02:00

czas weryfikacji

MADKOM SA (KRS: 0000394954)

Dostawca usług zaufania (art. 3, pkt 19 eIDAS)

Niniejsze poświadczenie w oryginale ma postać elektroniczną. Autentyczność poświadczenia sprawdzisz, podając unikalny identyfikator weryfikacji na <https://WeryfikacjaPodpisu.pl>.